

Målgruppeundersøkelsen

-svar fra elevene

Innholdsfortegnelse

1. Formålet med undersøkelsen	3
2. Elevene i Tyrili.....	3
2.1 Kjønn, alder og enhet	3
2.2 Tidligere behandlingshistorie og problemområder	4
3. Tyrili som behandlingssted	5
3.1 Henviser	5
3.2 Valg av behandlingssted	5
3.3 Samarbeide mellom Tyrili og henviser	6
3.4 Venteliste	6
3.5 Inkludering av Familie og nettverk	7
4. Viktig i behandling.....	7
4.1 Områder som det er viktig å få hjelp med	7
4.2 Viktig i elevenes hverdag som elever	8
4.3 Forventninger til behandlingen	8
4.4 Tillitt til behandlingsopplegget	9
5. Informasjon om Tyrili.....	10
5.1 Informasjon før behandlingsopphold	10
5.2 Positiv kommunikasjon	10
5.3 Andre tilbakemeldinger	10
6. Oppsummert	11

1. Formålet med undersøkelsen

Målgruppeundersøkelsen ble til som et ledd i prosessen med å lage en kommunikasjonsstrategi. I prosjektgruppen sitter Anne Marie Løkken (kommunikasjonsansvarlig), Camilla Fjeld (nestleder), Anders Dalsaune Jansen (nestleder) og Tone Helene Bergly (forsker).

Tyrilistiftelsen er i den situasjonen at man har lange ventelister med personer som ønsker å komme i rusbehandling hos oss. Vi mangler kunnskap på om elevene selv velger seg Tyrili som behandlingssted, og hva de vet om behandlingstilbudet vårt før de kommer i behandling. Vi ønsker å finne ut hvilke områder elevene våre trenger hjelp med, og hva de verdsetter ved behandlingstilbudet i Tyrili. Når Tyrili skal kommunisere ut informasjon om stiftelsen og behandlingstilbudet, er det viktig å vite hvilke kanaler elevene mener vi bør benytte og hvordan vi kan forbedre den informasjonen vi gir, både til dem som henviser personer til oss og til fremtidige elever.

Denne undersøkelsen skal utføres i to deler, der den første delen består av tilbakemeldinger fra elever. Alle elevene som var i behandling på de ulike enhetene i Tyrilistiftelsen i uke 21 i 2016 ble spurt om de ville delta i spørreundersøkelsen. Spørreskjemaet ble distribuert elektronisk og enhetslederne på de ulike enhetene fikk selv velge hvordan og hvilken dag de ville gjennomføre datainnsamlingen. For å sikre full anonymitet ble ikke elevene spurt om hvor lenge de hadde vært i behandling på tidspunktet for undersøkelsen. Det er mulig at enkelte av svarene er påvirket av hvor lenge eleven hadde vært i behandling i Tyrili. Det er også mulig at det er en seleksjonsbias i forhold til de elevene som valgte å ikke svare på undersøkelsen i forhold til de som gjorde det.

2. Elevene i Tyrili

2.1 Kjønn, alder og enhet

Undersøkelsen ble gjennomført i løpet av uke 21, og det var totalt 103 elever som var villige til å delta og som svarte på spørreskjemaet. Av disse elevene var 74 menn og 29 kvinner. Det ble benyttet fire alderskategorier: Under 20 år, 20 til 30 år, 30 til 40 år, og 41 år eller mer. Ingen av elevene var i den yngste kategorien «Under 20 år».

Aldersgruppen «20 til 30 år» med 41.75 % (43) var den største, den nest største kategorien var «31 til 40 år» med 38.83 % (40). Det var 19.42 % (20) av elevene som var i kategorien «41 år eller mer».

Tyrilistiftelsen har sju enheter som er geografisk spredt Trondheim i nord til Skien i Sør. Enhetene heter Høvringen i Trondheim, Fankmotunet på Folldal, Tyriliseret og Tyrilihaugen i Lillehammer, Kampen og Arena i Oslo og Sør i Skien. Se tabell 1 for fordelingen av elever som deltok i undersøkelsen fra de ulike enhetene.

Tabell 1: Svar fordelt på enheter

Enhet	n (%)
Tyriliseret	21 (20.39)
Kampen	17 (16.50)
Frankmotunet	16 (15.53)
Haugen	15 (14.56)
Sør	14 (13.59)
Høvringen	13 (12.62)
Arena	7 (6.80)
Totalt	103

2.2 Tidligere behandlingshistorie og problemområder

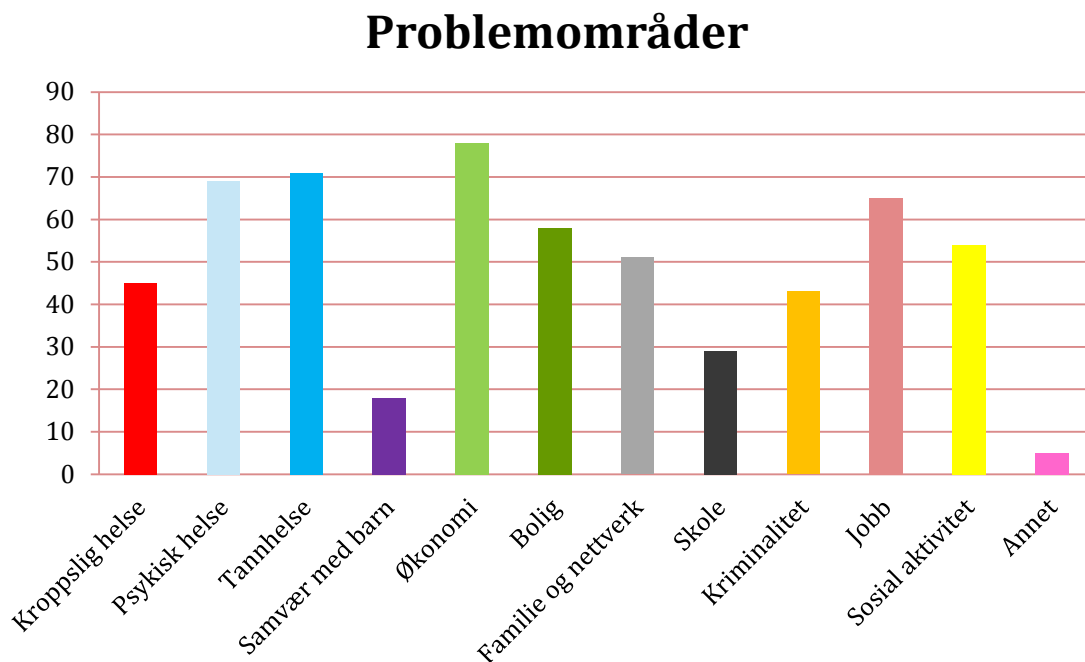
Mange av elevene som er i behandling hos oss har tidligere behandlingserfaring, enten fra tidligere opphold hos oss, i andre rusinstitusjoner eller fra psykiatrien. Av de som svarte på vår undersøkelse, svarte 46.7 % at de har vært i døgnbehandling i Tyrili tidligere, og 60 % svarer at de har vært i døgnopphold i annen rusinstitusjon. I overkant av 40 % har også hatt tidligere døgnopphold i psykiatrien. Se tabell 2 for en fullstendig oversikt.

Tabell 2: Prosentvis fordeling av tidligere behandlingserfaring

Tidligere behandlingserfaring	Ingen	1 gang	2-3 ganger	4 eller flere ganger
Døgnopphold i Tyrili	53.3	17.4	19.6	9.8
Døgnopphold i annen rusinstitusjon	40.0	24.2	25.3	10.5
Poliklinisk behandling innen rusomsorg	29.0	28.0	23.7	19.4
Psykiatrisk døgnopphold	57.1	19.8	13.2	9.9
Poliklinisk behandling i psykiatrien	43.5	27.2	15.2	14.1

Elevene ble også spurt om hvilke områder de følte at de hadde behov for hjelp med før de kom i behandling i Tyrili. De tre områdene som gikk igjen som problemfylte var økonomi (75.7 %), tannhelse (69.0 %) og psykisk helse (67.0 %). Et område som kan se mindre problemfylt ut enn det egentlig er, er samvær med barn, da det bare er 17.5 % som svarer at dette er et område de trenger hjelp med. Det er ikke alle elever som har barn, således vil mest sannsynlig behovet for hjelp være større enn tallet antyder. Se figur 1 for en prosentvis illustrasjon over områdene elevene rapporterer at de følte at de hadde behov for hjelp med.

Figur 1: Prosentvis oversikt over problemområder

3. Tyrili som behandlingssted

3.1 Henviser

Elevene svarte at den som oftest henviste til behandling i Tyrili var NAV/ruskonsulent (47.1 %), etterfulgt av en «annet» kategori som inneholdt blant annet DPS (distriktpsikiatrisk senter), LAR (legemiddel assistert rehabilitering) og at henvisningen var et samarbeide mellom ulike instanser (34.3 %). Fastlegen sto for 9.8 % av henvisningene alene, mens sykehus sto for 5.9 % og fengselet for 2.9 %.

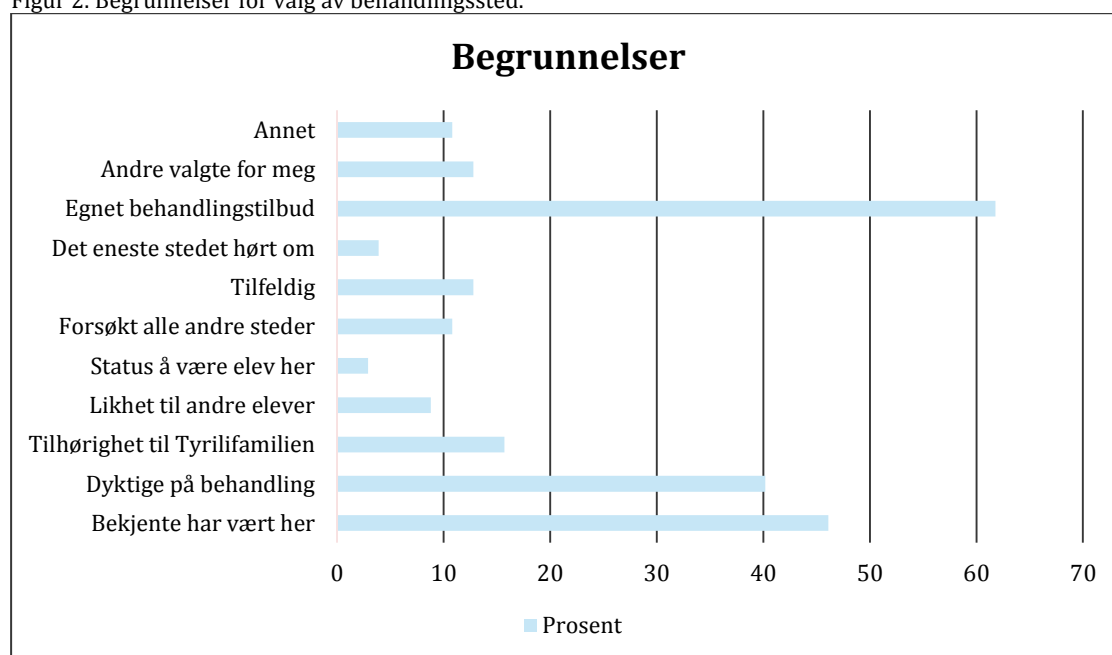
3.2 Valg av behandlingssted

Det var hovedsakelig elevene selv som ønsket seg Tyrili som behandlingssted (70.6 %), etterfulgt av henviser (11.8 %), ansvarsgruppa (6.9 %), pårørende (2.0 %) og andre (8.9 %). Generelt sett så har også elevene svart at de har et bedre inntrykk (86.3 %) av Tyrili

som behandlingssted i forhold til andre steder. Dette blir også bekreftet ved at elevene svarer at det var viktig å få Tyrili som sitt behandlingssted (94.1 %).

Elever oppgir også at det i stor grad er tidligere elever (63.7 %) som de har hørt om Tyrili fra. Nav/ruskonsulent (35.3 %), venner som ikke er tidligere elever (30.4 %) og media (22.6 %) var også viktige kilder til informasjon. Figur 2 viser eksempler på årsaker til at Tyrili ble valgt som behandlingssted. Eget behandlingstilbud er den kategorien som ble valgt som begrunnelse oftest (61.8 %).

Figur 2. Begrunnelser for valg av behandlingssted.

3.3 Samarbeide mellom Tyrili og henviser

På spørsmålet hvordan eleven vurderer samarbeidet mellom Tyrili og instansen som henviste elevene til behandling, ser det ut til å være et område som kan forbedres noe. Samarbeidet beskrives som svært dårlig (1.0 %) eller dårlig (7.8 %) av 8.8 % av elevene, og 19.6 % beskriver samarbeidet som verken dårlige eller godt. Det vil si at det for nesten 30 % av elevene kan samarbeidet mellom Tyrili og henvisende instans forbedres. På den positive siden er det 27,5 % som beskriver samarbeidet som svært godt og 44.2 % som sier at det er godt.

3.4 Venteliste

De fleste av elevene (96.1 %) som er i behandling her i Tyrili har stått på venteliste for å komme hit. Av disse elevene var det 17.7 % som opplevde at de hadde stått altfor lenge

på venteliste, og 35.3 % som hadde ventet ganske lenge. Det var også 18.6 % som svarte at de vurderte å bytte til et annet behandlingssted med kortere ventetid. Mens 81.4 % svarte at de ikke vurderte å bytte sted.

3.5 Inkludering av familie og nettverk

Det var i overkant 60 % av elevene som mente at det var viktig at familie og nært nettverk var informert og inkludert i elevens rusbehandling. Av disse mente 30 % at det var svært viktig. På den andre siden var det nesten 8 % som svarte at de ikke ønsket at sine pårørende var inkludert, og 13 % som mente at det var lite viktig. De resterende 17 % mente at det verken var viktig eller ikke viktig å inkludere familie eller nært nettverk.

4. Viktig i behandling

4.1 Områder som det er viktig å få hjelp med

Elevene ble også spurt om hvilke områder det var viktig å få hjelp med for å kunne lykkes i behandling. Områdene som skilte seg ut som svært viktige er rusavhengighet (79.2 %), livet etter behandling (77.2 %) og karriere og jobb (57.6 %). Det var 85.6 % som mente at det var svært viktig (46.4 %) eller viktig (39.2 %) å få hjelp med psykisk helse. Fordelingen på de ulike områdene er vist i tabell 3.

Tabell 3: Prosentvis oversikt over områder som det er viktige å få hjelp med

Områder	Svært viktig	Viktig	Verken eller	Lite viktig	Ikke viktig
Rusavhengighet	79.2	18.8	1.0	0.0	1.0
Kriminalitet	22.9	25	14.6	18.8	18.8
Psykisk helse	46.4	39.2	7.2	6.2	1.0
Fysisk helse	16.7	44.8	27.1	6.3	5.2
Familie og nettverk	34.4	39.6	13.5	8.3	4.2
Sosiale ferdigheter	32.7	38.8	13.3	9.2	6.1
Livet etter behandling	77.2	21.8	0.0	0.0	1.0
Karriere og jobb	57.6	31.3	9.1	1.0	1.0
Økonomi	54.0	36.0	5.0	4.0	1.0
Botrening	36.5	32.3	14.6	13.5	3.1
Medisinering	15.6	33.3	22.9	9.4	18.8
Skole	22.6	22.6	24.7	10.8	19.4

4.2 Viktig i elevenes hverdag som elever

Det er mye som er viktig i hverdagen som elev i Tyrili. Tabell 4 viser vurderingen elevene gjør av viktighet av ulike ting i sin behandlingshverdag. De tre som blir vurdert til å være svært viktig er god oppfølging (60.6 %), likeverd (52.0 %) og rutiner (51.0 %). Relasjon til medarbeidere blir vurdert som svært viktig (44.6 %) eller viktig (54.5 %) for nesten alle elevene (99 %). Lignende vurdering fikk også god oppfølging (97.0 %), likeverd (94 %) og rutiner (94 %).

Tabell 4: Prosentvis oversikt over hva som blir vurdert som viktig i hverdagen til elever i Tyrili

Områder	Svært viktig	Viktig	Verken eller	Lite viktig	Ikke viktig
Relasjon til medarbeidere	44.6	54.5	0.0	0.0	1.0
Relasjon til andre elever	36.0	50.0	9.0	4.0	1.0
Frihet til å bestemme i egen hverdag	34.7	49.5	11.9	4.0	0.0
God oppfølging	60.6	36.4	2.0	0.0	1.0
Botrening	33.3	36.4	17.2	10.1	3.0
Hjelp til å få jobb	49.5	28.3	15.2	4.0	3.0
Likeverd	52.0	42.0	5.0	1.0	0.0
Brukermedvirkning	31.6	56.1	10.2	0.0	2.0
Aktiviteter og turtilbud	42.4	45.5	9.1	2.0	1.0
Innkjøringsturer	14.3	34.7	22.5	17.4	11.2
Tilbud om psykolog	45.5	39.4	8.1	6.1	1.0
Medisinering	21.7	38.1	14.4	5.2	20.6
Rutiner	51.0	43.0	6.0	0.0	0.0

4.3 Forventninger til behandlingen

Det ble også undersøkt om elevenes forventninger til behandlingen i Tyrili blir innfridd. Undersøkelsen er en tverrsnittundersøkelse, og siden de ikke ble spurt om hvor lenge eleven har vært i behandling på svartidspunktet, blir ikke tid i behandling tatt med i vurderingen av forventninger. Flesteparten av elevene føler at de forventninger de har hatt i svært stor (28.0 %) eller i stor grad (54.0 %) hadde blitt innfridd. Det var 14 % som følte at deres forventninger verken i stor eller liten grad hadde blitt innfridd.

Forventningene til elevene ble også undersøkt nærmere på ulike områder, som vist i tabell 5. Svarene sier ikke noe om hvilke forventninger elevene hadde når de kom inn, men er en indikasjon på hvilke områder behandlingstilbudet er bra, og hvilke områder det kanskje trengs å gjøre en innsats på. Områder som utmerker seg som dårligere enn forventet er fysisk helse (27.6 %), psykisk helse (21.4 %), og økonomi (18.4 %).

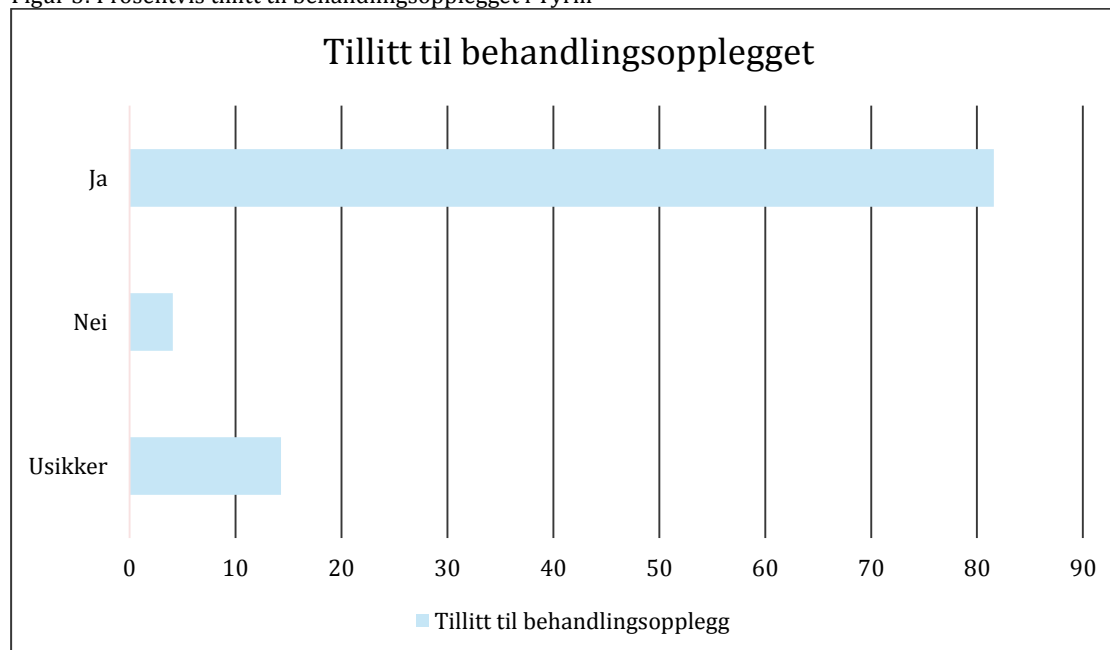
Tabell 5: Prosentvis forventninger til behandling innen ulike områder

Områder	Bedre	Som forventet	Dårligere	Ikke relevant
Rusavhengighet	47.0	46.0	6.0	1.0
Kriminalitet	11.6	49.5	9.5	29.5
Psykisk helse	28.6	45.9	21.4	4.1
Fysisk helse	15.3	51.0	27.6	6.1
Familie og nettverk	29.9	56.7	8.3	5.2
Sosiale ferdigheter	12.6	16.8	12.6	57.9
Livet etter behandling	15.6	46.9	9.4	28.1
Karriere og jobb	18.8	52.1	11.5	17.7
Økonomi	30.6	42.9	18.4	8.2
Botrening	19.8	47.9	13.5	18.8
Medisinering	11.5	49.0	11.5	28.0
Skole	17.7	34.4	9.4	38.5

4.4 Tillitt til behandlingsopplegget

Undersøkelsen ville også ha svar på om elevene opplevde at de hadde tillitt til behandlingsopplegget i Tyrili, se figur 3. Majoriteten av elevene (81.6 %) svarte at de hadde tillitt til behandlingen, mens 18.4 % ikke hadde (4.1 %), eller var usikker (14.3 %) på om de hadde tillitt til behandlingsopplegget i Tyrili.

Figur 3: Prosentvis tillitt til behandlingsopplegget i Tyrili

5. Informasjon om Tyrili

5.1 Informasjon før behandlingsopphold

Over halvparten av elevene svarer at de fikk svært god (14.0 %) eller god informasjon (48,0 %) om behandlingstilbudet i Tyrili før de kom hit. Nesten 40 % mener at Tyrili kan bli bedre på informasjonen de gir elevene før de kommer i behandling, da 21 % svarte at informasjonene var verken god eller dårlig, 12 % mener det var for lite informasjon og 5 % svarte at det var svært lite informasjon.

«Lag en brosjyre med info om behandlinga fra dag en til siste dag»

Elevene ble også spurt om hvor de kunne ønske seg å finne informasjon om Tyrili. Det var her mulig å velge flere forskjellige kanaler for informasjonsarbeid. Hjemmesiden (71.7 %) ble kilden der flest kunne tenke seg å finne informasjon, etterfulgt av hjelpeapparatet (57.6 %), brosjyrer (52.5 %) og Facebook (31.3 %).

5.2 Positiv kommunikasjon

Undersøkelsen ønsket også å få svar på i hvor stor grad elevene kommuniserer positivt ut om Tyrili til andre. Hoveddelen av elevene prater i stor grad positivt (75.8 %) om stiftelsen. Det er også en del elever som prater noe positivt (21.2 %) om Tyrili. Omtrent alle (99.0 %) av de spurte elevene vil anbefale Tyrili til andre personer med rusproblemer.

«Man lærer seg å skape gode relasjoner til andre mennesker. Opplever at valget er fritt og mye er opp til hver enkelt. Man lærer seg å takle utfordringer livet kan by på»

5.3 Andre tilbakemeldinger

Elevene fikk også muligheten til å komme med noen tilbakemeldinger ved å svare på noen åpne spørsmål. Av det som kan virke som stiftelsens utfordringer blir flere områder nevnt. Det virker som om det kan være ulikheter mellom enhetene i stiftelsen på regler og forventninger som kan føre til frustrasjon ved overføring. Det nevnes at enhetene kan være tydeligere på hva som forventes av eleven på forhånd. Det ønskes også fokus på mer jobbing med ettervern. Høy grad av brukermedvirkning løftes frem som en styrke ved Tyrili.

6. Oppsummert

- Den typiske eleven ved Tyrili er en mann mellom 20 til 40 år, med tidligere behandlingserfaring fra døgn- eller poliklinisk behandling. Han har selv ønsket å komme i behandling i Tyrili fordi han vurderer behandlingstilbudet som egnet.
- Elevene har flere problemområder som de, i tillegg til rusproblemene, hadde behov for hjelp med når de kom i behandling. De tre som rapporteres oftest er økonomi, tannhelse og psykisk helse.
- Tyrilis samarbeid med henviser bør styrkes.
- De fleste elever som kommer i behandling står lenge på venteliste. Cirka en av fem elever vurderer å bytte til et annet behandlingssted med kortere venteliste.
- Områder som skiller seg ut som spesielt viktige å få hjelp med for å lykkes i behandling er rusavhengighet, livet etter behandling, psykisk helse, og karriere/jobb.
- Fire av fem elever opplever at de har tillitt til behandlingsopplegget i Tyrili.
- Tyrili kan bli bedre på informasjonsarbeidet til elever som skal inn i behandling. Mulige kilder til informasjon er brosjyre, hjemmeside og Facebook.
- Elevene kommuniserer stort sett positivt om Tyrili, og vil anbefale behandlingen til andre med rusproblemer.